

Talouden toteutuminen 2026 / Osavuositarkastus 1-6

Kaupunginhallitus 31.08.2026 § 166

Valmistelija: Talous- ja hallintojohtaja Katja Aalto
Laskentapäällikkö Päivi Forsman
etunimi.sukunimi(ät)uusikaupunki.fi

Liitteenä tammi-kesäkuun 2026 osavuositarkastus. Tarkastus pitää talouden toteuman lisäksi sisällään myös palvelualueittain vuositason tavoitteiden toteumat sekä tunnuslukujen toteuman. Raportissa on pyritty myös avaamaan olennaisia toimintaan ja talouteen liittyviä tapahtumia ja arvioida palvelualueen tulevaa kehitystä.

Toimielimet raportoivat talousarvion toteutumisesta valtuustolle neljännesvuosittain: ensimmäinen raportointikausi kattaa kuukaudet 1–3 (taloudelliset tavoitteet), toinen 1–6 (toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet), kolmas 1–9 (taloudelliset tavoitteet) ja neljäs 1–12 (tp). Raportit toimitetaan palvelualueittain.

Käyttötaloudessa noudatetaan koko talousarvion osalta lautakunnittain nettositovuutta (paitsi elinvoima- ja työllisyyspalvelut) ja sitovaksi eräksi määritellään ulkoisten ja sisäisten toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus eli toimintakate. Investoinneissa investointisuunnitelman investointikohteet ovat hankekohtaisesti sitovia kuitenkin siten että pienemmät hankkeet esimerkiksi liikunta ja leikkipaikkarakentaminen on oma sitovuustasansa.

Tasaisen käytön mukainen kuuden kuukauden tuottojen ja kulujen käyttöaste ja toimintakate on 50 % budjetoidusta. Palkkojen toteutumisaste on tätä suurempi johtuen siitä, että yli 0,6 kuukauden palkkamenot vastaava lomaraha maksetaan kesäkuussa. Käyttöprosenttiin vaikuttaa myös se, että tuottojen ja kulujen kertymiä ei kaikkia voida jaksottaa tasaisesti (esim. maanvuokratulot). Varsinkin palvelualueiden toteutumisissa saattaa yksittäiset erät ja niiden jaksottuminen vaikuttaa, mitä on pyritty avaamaan raportin tekstissä.

Toteutumisvertailun alussa on kaupungin tuloslaskelmat (ensin pelkät ulkoiset erät) ja näiden jälkeen kaupungin ja liikelaitosten yhdistetty tuloslaskelma. Liikelaitosten tuloslaskelmat ovat vertailun lopussa.

Kaupungin tuloslaskelman toteutuminen

Kaupungin tuloslaskelman vertailukelpoisuutta edellisen vuoden lukujen kanssa heikentää Wintterin käyttöönotto helmikuussa/elokuussa 2025 ja ruokapalveluiden siirtyminen omaan tuotantoon 2025 sekä sisäisten vuokrien kulujen siirto tuloslaskelmassa palveluiden ostoista muiden toimintakulujen alle.

Kaupungin toimintatuotot olivat alkuvuoden osalta 14,2 milj. euroa (52,7% TAsta). Tuet ja avustukset ylittävät sekä vuoden takaisen vastaavan toteuman että talousarvion johtuen Ely-maahanmuuttokorvausten ennakoitua suuremmasta määrästä.

Kaupungin toimintakulujen toteuma olivat 35,3 milj euroa (51,4%). Henkilöstökulujen toteutumisaste oli 55,7 %, palvelujen ostojen 48,3 % ja aineiden ja tarvikkeiden ostojen 50,2% talousarviosta. Henkilöstökuluissa ylitys talousarvioon tulee perusopetuksesta jossa talousarvio oli osittain alimitoitettu. Opettajien määrä ei vähentynyt niin paljon kuin oli arvioitu vaan sen sijaan jouduttiin lisäämään opetusryhmiä (maahanmuuttajaoppilaiden määrän kasvu). Nämä lisääntyneet valmo ja S2 opettajien ja ohjaajien kulut katetaan osittain Elyn maahanmuuttokorvauksista. Lisäksi erilliskorvausten arvio oli jäänyt liian alhaiselle tasolle talousarviossa.

Kaupungin toimintakate (toimintatuottojen ja -kulujen erotus ilman poistoja) oli -21,0 miljoonaa euroa (50,8 %).

Kaupungin verotilitykset olivat alkuvuonna yhteensä 18,3 miljoonaa euroa (44,1%). Talousarviossa vuoden 2026 verotuloiksi on arvioitu 41,5 miljoonaa euroa (2025 toteuma 39,1 milj. euroa). Verotuloennuste 6/2026 on noin 1,2 milj. euroa talousarviota heikompi. Kaupungin alijäämäennusteen kasvamiseen tällä on vastaava vaikutus.

Ennuste vuodelle 2026 näyttää tässä vaiheessa toteutuvan noin 2,5 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Talousarviossa alijäämää on budjetoitu 1,0 milj. Verotulojen lisäksi tiedossa on tulossa merkittävä alaskirjaus kaupungin omistaman Panimokiinteistöjen takausvastuusta.

Päivitetyn painelaskelman ja 6 kuukauden toteutuman perusteella laaditun ennusteen mukaan strateginen tavoite talouden tasapainosta suunnitelmakauden lopussa on selvästi vaarantunut. Kaupungin rakenteellinen alijäämä on edelleen huomattava, eivätkä toteutetut sopeutustoimet, tehdyt päätökset tai verotulojen kehitys ole riittäneet kääntämään talouskehitystä kestäväälle uralle. Mikäli kehitys jatkuu ennusteen mukaisena, kaupungin taseeseen kertynyt

ylijäämä kulutetaan lähivuosina, minkä jälkeen talouden puskurina ovat enää vesiliikelaitosten kertyneet ylijäämät.

Investointien toteutuminen/kaupunki

Monen vuoden voimakkaan investointivuoden jälkeen vuoden 2026 investointitaso on maltillisempi. Kaupungin 6 kk investointien toteutumisaste oli 21 %. Toteuman osalta tulee huomata ettei toteuma ole tasainen pitkin vuotta. Osa hankkeista on edelleen kesken tai aloitetaan vasta syksyllä.

Liikelaitokset

Uudenkaupungin Vesi liikelaitos

Liikelaitoksen talous on toteutunut suunnitelman mukaisesti. Poikkeuksena ovat kuitenkin jätevedenpuhdistuspalvelumaksut, jotka ovat huomattavasti talousarviossa esitettyä pienemmät. Tämä johtuu suurelta osin Vakka-Suomen Veden käyttöönoton hinnoittelun aiheuttamisperiaatteesta. Vakka-Suomen Vesi teki päätöksen hinnoittelumuutoksesta vasta Uudenkaupungin Veden talousarvion laatimisen jälkeen, joten sitä ei ole huomioitu talousarviossa.

Palveluiden ostot kasvoivat huomattavasti verrattuna edelliseen vuoteen. Kertaluonteisina palveluostoina menoja lisäsivät Myllymäen vesitornin purku ja Makeanveden altaan säännöstelylupaan liittyvät menot.

Vuodelle 2026 investointeihin on varattu 2.335.000 euroa. Toteutuneet investoinnit ensimmäisellä vuosineljänneksellä ovat olleet noin 21 % koko vuodelle varatuista investoinneista. Toistaiseksi merkittävimmät investoinnit ovat olleet keskustan vesijohtoverkoston saneerauksia ja makean veden altaan säännöstelyporttien suunnittelua.

Vakka-Suomen Vesi liikelaitos

Liikelaitoksen talous on toteutunut vajaasti niin menojen kuin tuottojen osalta. Tämä johtuu alkuvuoden normaalia pienemmästä jätevesivirtaamasta puhdistamolle. Tuotot ovat kuitenkin olleet menoja suuremmat, joten toiminta itsessään on ollut kannattavaa ja hyvin hoidettua. Numerot eivät kuitenkaan kerro täyttä totuutta,

koska erityisesti kemikaalien ostot toteutuvat säiliöiden tilausrajojen eivätkä kvartaalien mukaisesti.

Vuodelle 2026 investointeihin on varattu 610.000 euroa. Investoinneissa on toteutettu toistaiseksi vain pieniä kohteita. Toteutuneet investoinnit ensimmäisellä vuosipuoliskolla ovat olleet vain 11 % koko vuodelle varatuista investoinneista.

Valtuuston jo päättämät talousarviomuutokset

Vuonna 2026 luovuttiin kuluvan vuoden investointimäärärahojen tarkistamisesta aina vuoden alussa ja siihen liittyen vuosittaisten lisäsiirtojen tekemisestä. Kokonaisinvestointimenot 2026 osalta on ennakoitu jo syksyllä talousarvioon.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt

- hankkeelle 92250 Katuvalaistuksen uusiminen 57 000 euroa / Kvalt 9.2.2026
- hankkeelle 91920 Liikennevalot KT43 42 000 euroa / Kvalt 9.2.2026
- hanke kalasataman tilojen ja laitureiden uusiminen ja kunnostus 60 000 euroa, omarahoitusosuus (kokonaiskustannus 300 000 euroa, johon myönnetty 240 000 euron tuki) / Kvalt 30.3.2026
- hankkeelle 91760 Viikaisten alueen liikennejärjestelyt (Koulupolun saneeraus) 60 000 euroa /Kvalt 18.5.2026

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Atso Vainio

Päätösehdotus: Kaupunginhallitus merkitsee talouden 1-6/2026 osavuositarkastuksen tiedoksi ja antaa sen edelleen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
Lisäksi kaupunginhallitus päätti perustaa työryhmän talouden sopeuttamistoimien valmisteluun ja seurantaan. Viranhaltijoista työryhmään kuuluvat kaupunginjohtaja ja talous- ja hallintojohtaja sekä luottamushenkilöistä 2 + 2 henkilöä. Työryhmä kuulee lisäksi asiantuntijoita tarvittaessa.

Uusikaupunki

Kaupunginvaltuusto 07.09.2026
4233/02.02.02/2026

Esittelijä: Kaupunginhallitus

Päätösehdotus: Kaupunginvaltuusto merkitsee talouden 1-6/2026
osavuosisikatsauksen tiedoksi.

Päätös:
